

РІШЕННЯ
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії - **Добрянська Наталія Борисівна**, 1985 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2007 році Національний університет державної податкової служби України і отримала базову вищу освіту за напрямом підготовки «Економіка і підприємництво» та здобула кваліфікацію бакалавра з фінансів з відзнакою; у 2008 році закінчила Національний університет державної податкової служби України і отримала повну вищу освіту за спеціальністю «Фінанси» та здобула кваліфікацію магістра з фінансів з відзнакою; з 2021 року навчається в аспірантурі денної форми навчання кафедри фінансових ринків та технологій Державного податкового університету Міністерства фінансів України, м. Ірпінь, з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Здобувачка успішно виконала акредитовану освітньо-наукову програму «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування: на «відмінно» склала всі екзамени, заліки, пройшла практичну педагогічну підготовку, успішно склала комплексний підсумковий іспит з фаху з оцінкою «відмінно» і отримала Академічну довідку про виконання освітньо-наукової програми.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Державного податкового університету № 458 від 29 квітня 2025 р.), у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради - Олени Іванівни Береславської, доктора економічних наук (08.00.08 – фінанси, грошовий обіг і кредит), професора, завідувачки кафедри фінансових ринків та технологій Державного податкового університету

Рецензента -

Надії Миколаївни Давиденко, доктора економічних наук (08.00.08 – гроші, фінанси і кредит), професора, декана факультету фінансів та цифрових технологій Державного податкового університету.

Офіційних опонентів -

Максима Вікторовича Дубини, доктора економічних наук (08.00.08 – гроші, фінанси і кредит), професора, завідувача кафедри фінансів, банківської справи та страхування Національного університету «Чернігівська політехніка»;

Анатолія Андрійовича Сидорчука, доктора економічних наук (08.00.08 – гроші, фінанси і

кредит), доцента, доцента кафедри фінансів ім. С. І. Юрія Західноукраїнського національного університету,

Уляни Ярославівни Грудзевич, кандидата економічних наук (08.10.01 – розміщення продуктивних сил і регіональна економіка), доцента, доцента кафедри фінансових технологій та консалтингу Львівського національного університету імені Івана Франка.

на засіданні 25 червня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» **Добрянській Наталії Борисівні** на підставі публічного захисту дисертації «Трансформація фінансової поведінки домогосподарств в Україні в умовах цифровізації» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Дисертацію виконано на кафедрі фінансових ринків та технологій Державного податкового університету Міністерства фінансів України, м. Ірпінь.

Науковий керівник – **Онишко Світлана Василівна**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансових ринків та технологій Державного податкового університету. Тему дисертації «Трансформація фінансової поведінки домогосподарств в Україні в умовах цифровізації» (англійською «Transformation of the financial behavior of households in Ukraine in the conditions of digitalization») було затверджено на засіданні вченої ради Державного податкового університету від «23» листопада 2021 р., протокол №14.

Дисертація і документи, подані до разової спеціалізованої вченої ради, відповідають вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2026 р. № 261, «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, виконаного державною мовою, який є цілісним комплексним завершеним науковим дослідженням, містить нові науково-обґрунтовані результати, що відрізняються новизною в постановці і вирішенні завдань з поглиблення теоретичних засад, розширення методичного інструментарію та розроблення практичних рекомендацій щодо раціоналізації фінансової поведінки домогосподарств в Україні в умовах цифровізації.

Вагомими результатами дисертаційного дослідження, що характеризуються високим рівнем наукової новизни, є такі: підхід до аналізу фінансового стану домогосподарств, у якому, на відміну від існуючих методик, використовуються шкали еквівалентності, що дозволяє відобразити зменшення мінімально необхідних потреб на одного члена домогосподарства при зміні його розміру та складу, врахувати коефіцієнти нерівномірності розподілу домогосподарств за рівнем матеріального добробуту та розподілити домогосподарства в порядку зростання середньодушових еквівалентних показників доходів на квантилі та за інтервалами доходів; методичний підхід до оцінки фінансової поведінки домогосподарств, який, на відміну від інших, базується на поєднанні реальних показників фінансового стану домогосподарств з індексами споживчих настроїв та оцінкою домогосподарствами рівня свого добробуту у конкретних соціально-економічних умовах, що дозволяє виокремити найпоширеніші моделі фінансової поведінки домогосподарств для подальшої їх оптимізації; метод оцінки ризиків та переваг використання домогосподарствами продуктів цифрових технологій під час здійснення фінансових операцій, який, на відміну від існуючих, дозволяє виокремити критично важливі переваги цифровізації для подальшого ефективного їх використання домогосподарствами у фінансовій діяльності та знайти шляхи забезпечення домогосподарств від можливих загроз, пов'язаних з процесами цифровізації; понятійно-категоріальний апарат, в частині формулювання низки понять та введення окремих із них у науковий обіг. Серед них: «домогосподарство», «фінансова поведінка домогосподарств», «цифрова фінансова грамотність», «цифровізоване домогосподарство», «фінансова поведінка цифровізованого домогосподарства», що дають змогу підвищити рівень наукової обґрунтованості проблематики фінансової поведінки домогосподарств і на відміну від традиційних формулювань та підходів дозволяють врахувати стрімкий вплив цифровізації на сучасні реалії існування домогосподарств та всі сфери їхньої діяльності; підхід до вибору напрямів оптимізації фінансової поведінки домогосподарств в сучасних умовах через побудову моделі її трансформації, яка дозволяє врахувати вплив факторів, що сприяють або стримують використання домогосподарствами цифрових технологій у фінансовій діяльності; адаптація методики бібліометричного та кластерного аналізу досліджень фінансової поведінки домогосподарств за допомогою інструментів програми VOSviewer v.1.6.20 та методу визначення рівня зацікавленості відповідними запитами з використанням сервісу Google Trends, яка дозволяє виявити ключові напрями трансформації фінансової поведінки домогосподарств та можливості впливу на неї з метою оптимізації.

Здобувач має 13 наукових праць, з яких: 5 - статті у наукових виданнях, включених до переліку фахових наукових видань України (1 з них – у співавторстві); 8 - публікації у збірниках матеріалів за результатами роботи міжнародних науково-практичних конференцій. В опублікованих працях здобувача повністю відображено сутність та зміст отриманих результатів

дослідження та їх наукова новизна. Автором дотримано принципів та норм академічної доброчесності.

Статті у наукових фахових виданнях:

1) Онишко С. В., Добрянська Н. Б. Фінансова поведінка домогосподарств України в умовах військової агресії та її вплив на формування довгострокових трендів післявоєнного розвитку. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2023. №1 (127). с. 112-119. DOI: <https://doi.org/10.32782/1814-1161/2023-1-17> (0,5 д.а дисертанту належить 0,3 д.а). Особистий внесок здобувача: з'ясування сутності фінансової поведінки домогосподарств, аналіз динаміки заощаджень у їх доходах та виявлення сучасних тенденцій змін такої поведінки та можливостей підвищення рівня заощаджень крізь призму їх взаємозв'язку та ролі як фінансового джерела повоєнного відновлення.

2) Добрянська Н. Б. Вплив цифровізації на фінансову поведінку домогосподарств в сучасних умовах. *Український економічний часопис*. 2023. №2. с. 26-30. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2023-2-5>

3) Добрянська Н. Б. Цифровізоване домогосподарство як результат цифрових трансформацій в Україні. *Трансформаційна економіка*. 2024. №1(06). с. 5-10. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2024-6-1>

4) Добрянська Н. Б. Фінансова поведінка домогосподарств в розрізі бібліографічного огляду сучасних електронних інформаційних ресурсів. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2024. №2 (86). с. 46-53. DOI: <https://doi.org/10.32782/2521-666X/2024-86-7>

5) Добрянська Н. Б. Оптимізація фінансової поведінки вітчизняних домогосподарств на внутрішньому ринку державних запозичень України в реаліях сьогодення. *Збірник наукових праць Державного податкового університету*. 2024. № 2. С. 14–21. DOI: <https://doi.org/10.32782/2617-5940.2.2024.3>

Наукові праці апробаційного характеру:

6) Добрянська Н. Б. Influence of financial literacy level on the financial behavior of Ukrainian households. *Фінанси, економіка, право vs війна* [Електронне видання] : збірник тез Міжнародного конгресу (м. Ірпінь, 27 квітня 2022 р.). Ірпінь : Державний податковий університет, 2022. с. 635-638.

7) Добрянська Н. Б. Financial literacy of households in the context of influence on their financial behavior in conditions of post-war reconstruction. *Ukraine of the Future: Challenges, Realities, Strategies: collection of materials 21st All-Ukrainian Scientific and Practical Internet Conference for Student*. Irpin. State Tax University, 2022. p. 24-26.

8) Добрянська Н. Б. Фінансова поведінка домогосподарств з погляду інституціональної теорії. *Вплив обліку та фінансів на розвиток економічних процесів*: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, Ірпінь-Берегово, 27-29 квітня 2023. Ірпінь: Державний податковий університет, 2023. с. 316-318.

9) Добрянська Н. Б. Трансформація фінансової поведінки домогосподарств в умовах цифровізації. *Розвиток фінансів, аудиту,*

бухгалтерського обліку та оподаткування: реалії часу: матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції студентів, аспірантів та молодих вчених пам'яті видатного українського вченого-економіста Сергія Ілліча Юрія, м. Кам'янець-Подільський, 01 лютого 2023 р. Кам'янець-Подільський: НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут», 2023. с. 411-413.

10) **Добрянська Н. Б.** Цифровізація як драйвер фінансової поведінки домогосподарств. *Економічні, фінансові та правові процеси в умовах цифровізації*: збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених, м. Ірпінь, 10 листопада 2023. Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. С. 145-150.

11) **Добрянська Н. Б.** Вплив цифрових навичок на фінансову поведінку домогосподарств. *Трансформація фіскальної політики в умовах євроінтеграції* [Електронне видання] : збірник матеріалів XIV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ірпінь, 8 грудня 2023 року). Ірпінь: Державний податковий університет, 2024. С. 224-227.

12) **Добрянська Н. Б.** Цифрові технології як інструмент підтримки фінансової стійкості домогосподарств України в умовах викликів сьогодення. *Фінансові механізми забезпечення відновлення економіки України в сучасних умовах* [Електронне видання] : збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених (м. Ірпінь, 22 лютого 2024 року). Ірпінь, 2024. С. 558-560.

13) **Добрянська Н. Б.** Вплив цифровізації на трансформацію фінансової поведінки домогосподарств в Україні. [Електронне видання]: збірник тез доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції «Трансформація фіскальної політики в умовах євроінтеграції» (м. Ірпінь, 22 листопада 2024 року). Ірпінь, 2024. С. 245-248.

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради та висловили наступні зауваження:

Офіційний опонент - доктор економічних наук, професор **Дубина Максим Вікторович**, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Національного університету «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів), надав позитивний відгук із зауваженнями дискусійного та рекомендаційного характеру. Зокрема, оцінюючи в цілому роботу позитивно, необхідно зазначити дискусійний характер окремих рекомендацій і положень:

1. Варто було б змінити структуру роботи і підрозділ 1.3 зробити підрозділом 1.1, оскільки в ньому досліджуються теоретичні засади функціонування домогосподарств як економічних суб'єктів, визначається їхній зміст та аналізується структура їхньої економічної поведінки (с. 51-57).

2. Доцільно було б у другому розділі більше уваги приділити опису особливостей трансформації сформованої в Україні моделі фінансової поведінки домогосподарств не лише в умовах цифровізації, але і з урахуванням безпекових чинників, наслідків макроекономічної

нестабільності.

3. У підрозділі 3.1. авторкою обґрунтовано необхідність введення в науковий обіг та запропоновано авторський підхід до трактування поняття «цифровізованого домогосподарства». При цьому авторка зазначає, що дане поняття варто використовувати виключно до тієї частини домогосподарств, які мають доступ до цифрових технологій. На нашу думку, таке уточнення є не зовсім доречним, оскільки діяльність сучасних домогосподарств так чи інакше здійснюється в умовах цифровізації. Саме тому доцільно було б більш детальніше конкретизувати ознаки цифровізованого домогосподарства.

4. У третьому розділі варто приділити увагу виокремленню переваг та недоліків трансформації фінансової поведінки домогосподарств в умовах цифровізації для функціонування фінансової системи, національної економіки, забезпечення її безпеки. Цілком зрозуміло, що цифровим технологіям притаманний значний рівень потенціалу формування позитивних імпульсів для розвитку фінансових установ, але також існують і ризики, які можуть впливати на стабільну роботу таких установ.

5. У дисертації доцільно дотримуватися паритету кількості підрозділів в межах кожного розділу. Підрозділ 3.2 може логічно бути розподілений на два самостійні та самодостатні підрозділи з логічною їхньою побудовою.

Офіційний опонент - доктор економічних наук, доцент **Сидорчук Анатолій Андрійович**, доцент кафедри фінансів ім. С. І. Юрія Західноукраїнського національного університету (м. Тернопіль), надав позитивний відгук із зауваженнями дискусійного та рекомендаційного характеру.

Оцінюючи в цілому високий рівень удосконалення теоретико-методичних положень, ґрунтовну теоретичну складову дослідження, систему практичних рекомендацій, обґрунтованість наукових висновків та пропозицій дисертації, необхідно виділити дискусійний характер деяких рекомендацій і положень.

1. Досить цікавою практикою даного дослідження є наведена автором у підрозділі 1.2. (с. 37-39) візуалізація бібліометричного аналізу публікацій за тематикою дослідження, здійснена за допомогою VOSviewer v.1.6.20, зокрема, бібліометрична карта наукових публікацій та поділ її на кластери за темою дослідження. Проте, на рис. 1.4. та 1.5. досить важко прочитати дрібні підписи. Тому, як варіант вирішення такої незручності, для кращого візуального сприйняття, на нашу думку, доречно було б винести результати, згенеровані даним програмним продуктом, у додатки у збільшеному вигляді, а у роботі залишити рисунки з основними підписами, перекладеними державною мовою та розміром, доступним для читання.

2. У підрозділі 1.3. автор досить вдало охарактеризував основні наукові підходи вітчизняних дослідників нашого часу щодо пояснення сутності фінансової поведінки домогосподарств (с. 58-62), згрупувавши найбільш розповсюджені думки у чотири групи з відповідними ключовими акцентами (Додаток Д). Виходячи з цього було надано авторське трактування даного поняття (с. 64). Подібним чином, на нашу думку, було б доречно здійснити

характеристику поняття «домогосподарство», для прикладу, розподілити підходи до визначення сутності даного поняття як суб'єкта господарювання або ж як відтворювальної системи. Наявність такої порівняльної таблиці дозволила б більш логічно підійти до оцінки вибору автором власного трактування даного поняття (с. 56).

3. У підрозділі 2.3. (с. 146, табл. 2.7.) здобувачем наведено результати регресійного аналізу, що вказують на суттєву пряму залежність економічного добробуту домогосподарств в Україні від рівня та якості використання ними цифрових технологій. Також автор зазначає, що аналіз лінії тренду дає підстави стверджувати, що тенденція такої залежності у найближчому майбутньому лише посилюватиметься. На нашу думку, було б доречно підтвердити даний прогноз конкретними цифрами, а результати більш глибокого аналізу із застосуванням спеціалізованих пакетів прикладних програм, відповідних математичних методів та інформаційних технологій подати у додатках, оскільки така інформація є досить цікавою для науковців у рамках даної тематики.

4. На рис. 3.4. у підрозділі 3.2. (с. 177) автором узагальнено та подано схематично основні та актуальні, критично важливі на сьогодні переваги процесу цифровізації у розрізі фінансової поведінки домогосподарств. У даному випадку, на нашу думку, автором не зовсім доречно використано хаотичне розташування окреслених переваг на схемі. Було б слушно застосувати групування даних переваг за ступенем важливості та вказати існуючий логічний взаємозв'язок, що дозволило б у подальшому прослідкувати зміну пріоритетності впливу даних переваг на фінансову поведінку домогосподарств та ступінь їх використання з боку домогосподарств та держави для забезпечення фінансової стійкості домогосподарств в умовах кризових явищ та фінансової нестабільності.

Офіційний опонент - кандидат економічних наук, доцент **Грудзевич Уляна Ярославівна**, доцент кафедри фінансових технологій та консалтингу Львівського національного університету імені Івана Франка (м. Львів), надала позитивний відгук із зауваженнями дискусійного та рекомендаційного характеру.

Попри в цілому позитивну оцінку наукової роботи дисертанта та відповідний рівень обґрунтування та переконливості, у дисертаційній роботі Добрянської Н. Б. наявні окремі положення, що, на нашу думку, мають дискусійний характер та потребують додаткового уточнення.

1. У першому розділі дисертації (п. 1.2., с. 47) автор візуалізує результати пошуку, згенеровані за допомогою сервісу Google Trends щодо рівня зацікавленості користувачами пошукової системи Google в Україні запитами «цифровізація» та «домогосподарство». Такий підхід до дослідження є досить цікавим та неординарним, але, на наш погляд, щоб показати масштаби цифровізації домогосподарств, варто було б проаналізувати та співставити результати ідентичних запитів за аналогічний період часу також і на світовому рівні та проаналізувати графіки отриманих результатів.

2. У підрозділі 2.2. проаналізовано досить великий масив інформації щодо динаміки основних індикаторів фінансової активності домогосподарств як власників ресурсів під впливом цифровізації, проте. На нашу думку, було б доцільно застосовувати ідентичні часові інтервали, окрім того, дані, які безпосередньо стосуються цифровізації, зокрема, дані щодо інтернет-банкінгу обмежуються 2020 р. (с. 113-114), дані щодо порівняння вітчизняної платіжної інфраструктури із закордонною стосуються 2020 р. (с.118). Крім того, доцільно було б приділити більшу увагу діяльності необанків, які мають найбільшу дотичність до трансформації традиційних банківських послуг в цифрову площину, впровадженню відкритого банкінгу, поглибленню інтернет-обслуговування, застосуванню штучного інтелекту в обслуговуванні клієнтів на прикладі діяльності вітчизняних банків.

3. У підрозділі 2.3. (с. 145-146) автор зазначає, що доступ до мережі інтернет є одним із визначальних факторів, що демонструє стабільне зростання протягом досліджуваного періоду, впливає на розмір доходів домогосподарств та підтверджує це результатами регресійного аналізу. Також, виходячи з цього твердження, автор припускає, що від рівня цифрової та фінансової грамотності членів домогосподарства у розрізі якісного використання інтернету залежить фінансова поведінка та, відповідно, рівень фінансового добробуту як окремих домогосподарств зокрема, так і населення країни в цілому. На нашу думку, доцільно було б приділити увагу взаємозв'язку рівня цифрової фінансової грамотності і добробуту домогосподарств та порівняти одержаний результат з впливом доступності інтернету.

4. На рис. 3.1. (с. 166) автор узагальнює основні ознаки трансформації фінансової поведінки домогосподарств в умовах цифровізації. На нашу думку, було б доцільно провести хронологічну характеристику появи даних ознак, що дало б можливість обґрунтувати еволюцію трансформації фінансової поведінки домогосподарств під впливом цифровізації, порівнявши ключові періоди трансформації з основними етапами розвитку цифрових технологій.

5. На с. 170 здобувач схематично зобразив зміни, які відбуваються з основними економічними категоріями під впливом цифрового середовища (Рис. 3.3.). Поділяючи позицію автора щодо впливу цифрового середовища на фінансову поведінку домогосподарств, вважаємо, що наведені на рисунку висновки є узагальненими та загальновідомими і доречно було б у тексті обґрунтувати вибір саме цих економічних категорій для демонстрації змін та конкретизувати ознаки, які характеризують вплив цифровізації на кожен обрану категорію зокрема та уточнити фактори, які мають стимулюючу та стримуючу дію на використання цифрових технологій.

6. У підпункті 3.2. дослідження дисертантом було запропоновано напрями раціоналізації фінансової поведінки домогосподарств в сучасних умовах. В цілому погоджуємось з думкою автора, але, на наш погляд, у визначенні такого роду напрямків здобувачеві необхідно було б приділити увагу визначенню суб'єктів, які повинні бути залучені до цього процесу, та

конкретизувати умови створення відповідного інституційного середовища для раціоналізації фінансової поведінки домогосподарств в сучасних умовах. Окрім того, суперечливою є пропозиція щодо включення до Господарського кодексу України положень щодо цифровізації у сфері економіки (с. 178), оскільки останній втрачає свою чинність 28.08.2025 року.

Вважаємо, що здобувачці вартувало б ввести в дисертаційну роботу питання, яке б розкривало розрахунок прогнозу розвитку цифровізованих домогосподарств на найближчу перспективу.

Рецензент - доктор економічних наук, професор **Давиденко Надія Миколаївна**, декан факультету фінансів та цифрових технологій Державного податкового університету (м. Ірпінь) надала позитивну рецензію із зауваженнями дискусійного та рекомендаційного характеру:

Віддаючи належне внеску Добрянської Н. Б. у дослідження трансформації фінансової поведінки домогосподарств в Україні в умовах цифровізації, відмітимо положення, які потребують уточнення, додаткової аргументації або мають дискусійний характер.

1. У першому розділі дисертації автором здійснено бібліометричний огляд публікаційної активності вітчизняних та зарубіжних науковців в сучасних інформаційних джерелах, проведено аналіз дисциплінарної структури публікацій за темою фінансової поведінки домогосподарств та здійснено бібліометричний аналіз наукових публікацій. Погоджуємося з тим, що результати такого дослідження є досить цікавими та дозволяють виявити закономірності та тренди у фінансовій поведінці домогосподарств. Особливо цікавим є застосування авторкою новітніх аналітичних програм та баз даних у фінансовій сфері, таких як: VOSviewer v.1.6.20, Google Trends та TreeMap. Але, на нашу думку, не має потреби настільки детально описувати процес бібліометричного аналізу в дисертаційній роботі, достатньо посилатися на узагальнені показники.

2. У другому розділі дисертаційного дослідження автором було визначено об'єктивні чинники, що сприяють динамічному підвищенню цифрової та фінансової грамотності домогосподарств на сучасному етапі., узагальнено та аргументовано перелік цифрових компетентностей, якими мають володіти домогосподарства для впевненого користування фінансовими послугами, охарактеризовано особистісні вміння та навички, які мають бути притаманні членам домогосподарств для комфортного перебування та здійснення ефективної фінансової діяльності у цифровізованому суспільстві. Проте, на наш погляд, більше уваги варто приділити саме пошуку практичних шляхів підвищення фінансової грамотності та цифрових компетентностей домогосподарств в сучасних умовах. Це би посилювало практичну цінність дисертаційної роботи.

3. У розділі 2 дисертанткою було дано характеристику фінансової поведінки вітчизняних домогосподарств в умовах цифровізації. Проаналізована динаміка даних охоплює різні періоди: п. 2.1 – таблиці 2016 – 2023 р., рисунки – 2019 – 2024 рр., 2014 – 2022 рр.; п. 2.2 – таблиці 2018 – 2023 рр., рисунки – 2014 – 2024 рр., в описі присутні 2009 – 2012 рр., п.2.3 –

таблиці 2016, 2018 – 2022, 2023 рр., окремі рисунки містять інформацію з 2005 та 2010 рр. На нашу думку, необхідно було обрати єдиний період для аналізу, що дало би змогу підвищити його якість, достовірність і розуміння висновків, визначити основні тенденції.

4. У п. 3.2. запропоновано напрями раціоналізації фінансової поведінки домогосподарств в сучасних умовах (с. 187-188). Однак їх цінність знижується досить скромною інтерпретацією автором дисертаційного дослідження. На нашу думку, варто конкретизувати кожен із наведених пунктів, зокрема, вказавши покроковий алгоритм втілення даних напрямів у діяльність домогосподарств в Україні для отримання бажаного ефекту.

Голова разової спеціалізованої вченої ради - доктор економічних наук, професор **Береславська Олена Іванівна**, завідувачка кафедри фінансових ринків та технологій Державного податкового університету (м. Ірпінь), без зауважень.

Науковий керівник – доктор економічних наук, професор **Онишко Світлана Василівна**, професор кафедри фінансових ринків та технологій Державного податкового університету (м. Ірпінь), без зауважень.

Результати відкритого голосування:

«За» 5(п'ять) членів ради,

«Проти» нимає членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Добрянській Наталії Борисівні** ступінь доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Олена БЕРЕСЛАВСЬКА

